

ikke kan indrømmes at gjøre nogen Undtagelse med Hensyn til Værnepligten. Grundloven har en, som det forekommer mig, meget klar Bestemmelse derom: „Enhver vaabensfør Mand er forpligtet til med sin Person at deeltage i Fædrelandets Forsvar efter de nærmere Bestemmelser, som Loven foreskriver.“ Jeg kan ikke see, at der ved denne tilstedes nogen Undtagelse fra med sin Person at værne for Fædrelandet, og jeg kan derfor, saalænge som denne Paragraph i Grundloven ikke er forandret, ikke stemme for en Lov, som har en saadan Bestemmelse, men er nødt til at stemme imod den.

N. P. Hansen: Uagtet al den Agtelse, jeg har for den høitærede Justitsminister og for hans Motivering af denne Sag, kan jeg dog ikke Andet end slutte mig til den foregaaende Taler, og jeg gjør det alene for Standens Skyld, for Geistlighedens Skyld, fordi jeg finder, at den vilde blive uheldig stillet overfor det Samfund, blandt hvilket den lever, hvis den bliver en Undtagelse, medens alle Andre høre til Reglen. Naar dens Værnepligt derimod blev indskrænket til Tjeneste i Linien, vilde den være heldigere stillet, thi saa var den dog ikke en reen Undtagelse. Naar de Geistlige ere komne i den Alder, i hvilken de henhøre under Forstærkningen, kan der i Almindelighed være Sandsynlighed for, at den Gjærning, de have at varetage, er af en saadan Vigtighed, at det er nødvendigt at fritage dem for den militære Tjeneste; men blive de fritagne allerede i den Alder, hvor de tilhøre Linien, vil denne Undtagelse kun komme ganske faa ordinerede og ansatte Geistlige tilgode, navnlig nogle enkelte Capellaner, og derfor fastholder jeg denne Betragtning for Standens Skyld, og tillige fordi jeg er overbevist om, at paa anden Maade gaaer denne Sag ikke igjennem i Rigsdagen, da den vil møde Modstand i det andet Thing. Den antydede Middelvei vil, efter min Opfattelse, være den eneste Overenskomst, der vil kunne træffes.

Ploug: Jeg havde ikke troet, at dette Spørgsmaal om § 2 vilde blive gjenoptaget idag, og jeg havde derfor ikke havt i Sindet at udtale mig; men jeg skal dog nu tillade mig

at bemærke, navnlig i Anledning af, hvad det ærede 4de Medlem for 2den Kreds (Hasle) udtalte, at, dersom hans Opfattelse af Grundlovens § 90 var rigtig, saa maatte han jo paastaae, at vi havde levet i en ulovlig Tilstand lige siden 1849, thi denne Paragraph er jo ikke forandret, og det er ikke blot Geistligheden, men ogsaa Skolelærerne, der have været undtagne fra Værnepligten; det er altsaa ikke noget Nyt, der indføres ved denne Lov. — Hvad mig angaaer, da er jeg ganske enig med den høitærede Justitsminister i, at det er en Følelsessag, og jeg troer, at man har havt omtrent den samme Følelse i alle Lande, thi der er intet Land, — idetmindste ikke saavidt mig bekjendt — hvor man har gjort Geistligheden værnepligtig. Det er en Ulighed, det er ganske vist, og efter min Følelse vilde det ogsaa maaskee gaae an at fordrø, at Geistligheden skulde udføre deres Værnepligt i Krigstid, idetmindste langt bedre end i Fredstid; thi at kalde dem ind og trække dem af Præsteskolen, for at lade dem gaae til Mønstring, det er det, som findes anstødeligt; naar der derimod er Krig paafærde, saa ere de ganske vist ikke bedre end alle de Andre, og jeg kan ikke indrømme, at deres Nærværelse skulde være mere nødvendig i Hjemmet end i Felten. Der gives vel ogsaa blandt dem Saadanne, der vilde være ypperlige Soldater, og som bedre vilde opfylde deres Tjeneste for Fædrelandet der end hjemme, ligesom der vel heller Intet vilde være iveien for, naar Vedkommende egnede sig til nogen særlig Tjeneste, at han da, ligesom andre Værnepligtige, blev anvendt til saadan Tjeneste, f. Ex. som Feltpræst, til at tilsee de Syge i Lazaretherne, hvor de vistnok kunde gjøre fuldt saamegen Nytte som hjemme, o. s. v. Men naar jeg skulde gjøre nogen Indvending mod Loven, da er det den samme, som jeg tillod mig at fremsætte ifjor ved Behandlingen af Hærloven. Jeg finder, at det er en urimelig Haardhed at forlange en nominal Værnepligt i 16 Aar og en virkelig Værnepligt i 13 Aar af alle Statens Borgere. Jeg vilde finde det rimeligt, at man forlangte en saadan Værnepligt af Mænd i den yngre Alder, men blandt dem, der ere rykkede op i en høiere Alder, vil den ramme